

విశాఖపట్టణము

నారదుడు

నారదుడు మన హిందూదేశమున విశేష
ఖ్యాతి గాంచినవాడు. ఈతడు మహర్షి. మహా
వీరు. వేదవేదాంగవిదుడు. విష్ణుభక్తుడు. మానవ
వ్రాతాశురంధరుడు. బ్రహ్మవిజ్ఞానసంపన్నుడు.
సర్వోత్తమహిత్యపారంగుడు మహానీయుడు. లోక
సేవికుడు.

పుట్టివును బట్టి బుద్ధులు పట్టుబడుననునది
సాధారణవాక్యము. కాని వీనిచరిత్రవలన మనకు
దెలియునది ఆవాసము నివాసము ఆశ్రమసంఘము
సహనశీలము ఘరత కలుగు ననుట. పుట్టువును
బట్టి కుటుంబశ్రేష్ఠులు లేదు. బుద్ధులు ననునందియు
నడవదుల ననునందియు నవి కలుగు చున్నవి.

నారదో రజకపుత్రోఽను వాక్యము ననుసరించి నారదుడు చాకలిదాని కొడుకు గాఁ బాదకట్టు చున్నాఁడు; కాని వీనియొక్క జీవితమున నెచ్చటను చాకలివానిగొనములు, ఆనీచసంభావనా ఆయహంభావత్వము ఆజ్ఞాసహాయత ఆమోటుపాట ఆపంచకత్వము ఆనీరాహారవిహారవ్యవహారాదులు ఇంచుకంతయు లేవు.

ఈతనియొక్క మాత వేదాధ్యయనసంపన్నులగు బ్రాహ్మణులయింట దాసిగా నుండెడిది. ఆపెయు యోగ్యురాలుగాఁ గనుపట్టెడిది. భర్తరా! పనఁ గలముత్తై మొక్కటి చాలుఁగదా కులమునకుఁ గులమువారందఱకును పన్నెఁ దెచ్చుటకు! ఒక్క నత్పురుషీపురుషునిసంభవమునఁ బూర్వ్యాపకుల నై చ్యము వాయుటయే కాక కీర్తిగొప్పతనము నలముకొనును! ఇందుననే యుభయకులముల నుద్ధరించునత్పుత్రీపుత్రీకులై యార్యవర్షుల బంధగాఁ

బలితపించిరి; కాని నేటివలె దలిదండ్రిల కడుపు
 జెడఁ బొడము కలగంఁగూరవంటి గండ్రలకుఁ గా
 దు. విషయసుఖాలలోలత, భూమికి భరము గా, వ
 న్నఁజెడఁదీయ, దనించినపారికిఁబున్నామనరకోర్థా
 లక పుత్త్రీ పుత్త్రీ నామంబులు చెల్లి నేరవు.

నాందునిదనని మహాశాంతిగుణోపేతయయి
 యజమానులయందు భయభక్తులతో వినయవిధేయా
 లు మెలఁగుచుండెడిది. ఆశ్మవంచన లేక కాయకష్ట
 ములు సరకుగొనక రాత్రింబవలు నాక నిజయజ
 మాను భక్తి తాస్పర్శముల సీవించుచు మానాభి
 మానములు పోనాక కుండునది. భ్రాహ్మణసేవా
 తత్పరత నాపెకును సుగుణములు పట్టపడుట య
 బ్బరమా! ఆత్మరు వంటిసహితయు సుగంధము గు
 బఁగింప కుండునా!

వీడ్పాట నుండియుఁ నల్లకడను దల్లిసేవించు
 యజమానులకడను నుండిట నారమనకుఁ బెంకెత

కము మారాము నల్లరిచిల్లరపనులు నవినీతము దొ
రకొనదయ్యె. పెద్దలయెడ భక్తి వారిమాటయందు
రక్తి వారియొక్క సేవయందు దానర్థి వారియొక్క
యౌవదేశమున శక్తి నాటినది. అగును బుద్ధివున నీ
చాతినీచ మరుకొన నగుకీమి సదా భ్రమరనినా
దశ్రవణమున భ్రమరము కా కుండునా! భ్రమర
కీటకన్యాయ మను సాధోక్తి నారమనిపట్ల బూర్తి
గా నొప్పినది.

సదా యజమానునిమాట జవదాట యె
ఱుంగనినారడుని జన్మతనమాననే యైతివపున
కున్న వనమానః జాతుర్మాస్యదీక్ష పహించిన ము
నిచంద్రులపరిచర్యకై వానియొక్కగురులు నియో
గించిరి. అహ! ధైర్య మెప్పు డేది యొనర్చియు
రునమేలునకె ిదా! నారదః దప్పటికి బాలుడు;
కకాలము వచ్చాకాలము; అది అటవీప్రదేశము; న
వ్విగనునది దాస్యము; అయినను జంకగొంకు అట

పాటబరపువెటపు లేక యాతఁ డాపనికఁ బూనెను

గునుశుశ్రూష నేటిబడిపఁతులఁగలుచున
ట్టిది కాదు. అది శిష్యునిశవదమాదులు , వేప్పు ,
ఓర్పు, శాంతి, దాంతి ధైర్యవైర్యములు ఉచిత
సుచితములు పూర్ణసర్వముఁ దే ? ర్థముఁపఁబడినది.
కావుననే బ్రహ్మచర్యముననే ఛాతుక్రియ సర్వజ్ఞుల
గుచుండిరి. ఇహపరతారతవ్యనుల నెఱిగియుం
డిరి. కావుననే దానికి సార్థకబ్రహ్మచర్యనామము.

మానవునిమానసము స్వచ్ఛస్వశుభమునంటి
ది. అది నిర్మలమైనది. పరస్పరాకర్షణతక్కి గలది.
అట్టి సర్వోత్కృష్టమైన తేజోరాశిని భగవం
తుండు మానవాధీన మొనర్చి యున్నాఁడు. దాని
నాడినుండి యంతముపర్యంగము నల్ల నిలువరించు
కొనుపనిష్ట మర్హ్యనిదే. అవనిష్ట చామి భగవం
ప్రకాశముల విషయాలోలత సరులు నిష్కళంక
తేజోరాశిఁ గలంక మొనర్చు చున్నాఁడు. బాల్యపా

గండ యాననకొమారదశలఁ బట్టి దేశకాల వ్య-
త్యానయిలఁ బట్టి యాస్వచ్ఛస్ఫటికము వివిధముఁ
జేయు చున్నారు. అట్టిపాఱనాటు అట్టిలోటుపాటు
అట్టిహైస్యదైన్యము అట్టిభవభవము అట్టిగానటచీ-
నట లేకుంటకే యార్యవర్యులు చతురాశ్రమము-
లు కల్పించినారు.

వానపశ్చిష్ఠాశ్రమమున వాన, యెండ; వెలుపల
లోపల, నీరాహారము, ఉపవాసము; బట్ట, బొట్టు;
స్వపరతారతవ్యములు గణింపక యేకదీక్షను నా-
రదుఁడు నాలుగుమాసములు వర్షాకాల శరత్కాల-
ము లరుగుదనుక నాతపోధనుల సేవించెను. ఆమ-
హనీయుల భక్తాన్న శేషమునే యారగింపుచుఁ ద-
త్పదసేవయే భాగ్యమనుచుఁ దత్సంభాషణయే భా-
వ్యమనుచుఁ బరిపాటిగా వారిబోధనల మననమున
ర్చుచు అయిదేండ్లవాడయ్యి నారదుఁడు ఐహిక
పాంథలకు దూరస్థుఁడయ్యెను లోకమున నన్నిం

టను జయింప నలవికానిది మనము: అట్టి మనస్సు
ను జయించుటయే యింద్రియనిగ్రహము. జితేంద్రి
యత్వము పునర్జన్మరాహిత్యమార్గము: అట్టిది పిన్న
నాటనే పట్టుబడిన నిక దాని గట్టితనము నుడువఁ
దరమా! అట్టివాఁడు చిరజీవికాఁడా! వానికి ము
ల్లోకముల నడ్డు గలదా! ఇచ్ఛామాత్రిక్షాఁడు, దివ్య
చక్షుయుతుఁడు, కామనంచారుఁడు. సర్వము తాను
తానే సర్వము, సర్వమయుఁడు

అత్ర సన్యాసికి అన్నియు నొక్కటియే.
ద్వంద్వములు లేవు భేదబుద్ధి సున్న. విజ్ఞానము మి
న్న. కావున పసివాడయ్య నారముఁడు ఎంగిలి ఏ
వ్యాము, దాస్యము, దౌప్యము అచూనక సర్వ
భావొంగుచు వానప్రస్థుల సేవించి వానప్రస్థాశ్ర
మమును జివిచూచెను. ఇట్లే యపచారమువిచార
ములు లేక యపచరించు చున్నవారదు ననుగ్ర
హించి యాముఖులును శ్రీమన్నారాయణనామక

ధానకీర్తనమున వానిశ్రోత్రిములు పూరించిరి.
 ఈభంభరధ్వనియే యెద నాటి వానినిఁ దుమ్మెడఁ
 కేసినది. ఆహా ! తొలఁతఁ గనులు మిఁదుమిట్లు గొ
 లుపుచంచలతలఁ బెవులు చిందఱవందఱ గావించు
 చు ఘనగిర్జల దేహము సఖశిఖపర్యంతము నానిందు
 కుభపోతముల సవావయవములు కొట్టుబారించు క
 రుఃఖాతలఁ బ్రాణవాయువుల నెగురఁ గొట్టించునశ
 పీపాతముల నెంతయో పఱపుట ఘనుఁడు భూమి నా
 రవంతయుగఁ జేసి కుజనత్వము లొలఁగించి హఠాత్
 పటల సాగించి యాయురారోగ్యాభివృద్ధి గావిచి
 యుపకృతి మనుపుటకే కాని యపృతికే గాదు క
 దా ! కావుననే బ్రహ్మచర్యాశ్రమమున గురువులు
 శిష్యులఁ బఠింపించుటలు.

ఇట్లు గురుకిత్త వదసి శ్రీనిష్ఠునామచింతన మ
 నుగులు తెఱిగి తన్నిష్ఠాగరిష్ఠుడై తాపత్రయదూ
 రగుడై నారదుఁడు తిరగఁ దనతల్లి కొలుచుబ్రా

హృదయజమానలః జేరియు మాని మై రాగబంధ
ములః దెగఁగోసి సంచరించుచుండె.

కౌరా ! అలసితి ననక యాఁకలిదవ్వ లనక
అర్థమశేయి పొందె చాల దనక మిట్టపల్లము లనక
యెండ కొండ యనక మారభార మనక-అహ !
మాతృప్రేమ నెంతని వ్రాయఁగలను-నారదునిల్లి
వానప్రస్థులః గొలుచు చున్న శిష్యునిన్నాశిష్యుని
వియోగమునః గమపుండః బట్ట వీలయినపుడెల్ల
సందు చిక్కినపుడునరితము యజమానులయూజ్జ
గైకొని యత్యానందమున లేగకై పరుగిడు అవుఁ
బోలే యరణ్యమునక వచ్చి చెక్కిలి నిమిరి, చు
రుకము చుంబించి పాలనొసఁగి నిలువయుంచినవా
క్కుములు తినిపించి నూతనములు మార్చిలిడి చుంచు
నవ్వ మేరు నిమిరి యవయవములు స్పృశించి అ
క్కఁగ జేర్చి ఆనందోష్ణమధురబాష్పములు పుచ్చి చి
లుకపలుకు లాలించి లాలించి వాలాయము విచార

శీతలక్షురవారిపూరనయనములఁ బోవుచుండెడిది.

అపె దైవాజ్ఞఁ గాలవశత నొకవాఁడు నిశీధమున నాలపాలఁ బితుక భూదేవాజ్ఞఁ జనుచు మిన్నుఁ ఘన్ను తెన్ను కనరాని గాఢాంధకారమున నెల్లతొక్కిచు నడఁగఁ ద్రొక్కెను. అంత నానర్థము నిలుపున నెగిరి యాపెఁ గఱచెను. కాలానలజ్ఞుల కరాశదంష్ట్రాగళితఘాలకము ఒకలంట నెగయ నాయమ యందుననే మూలచ్ఛేదనమై యిందనయనఁటిఁ బోలి నేలఁ గూలి ధారుణికి దూరమగు దారుణమరణము నొందెను.

అనంతరము క్రియముగ నారదుండు న్వజన నీమరణోదంత మెఱింగి యెఱుక కలవాఁ డగుట నది తనయంతరంగము నలమ కుడ శ్రీకృష్ణధ్యానపరాయణుడై తల్లికి నుత్తరక్రియ లాచరించి యుత్తరాభిముఖుడై వెట్టివానిఁ బోలి యాదుచుఁ బాదుచు భూతలముఁ దట్టుచుఁ శేతులు కొట్టుచు నె

డ వెడ నగుచుఁ గడుఁగడు వగచుచు వింతగా నంత
 సించుచు నెంతో గంతుచు మాన మూనుచు మనన
 మొనరింపుచు బయలిఁ బట్టుచు హాయిలు నెట్టుచు
 మేడలు, వాడలు, భవనంబులు, వనంబులు, వల్లెలు,
 పట్టణంబులు, ఝరులు, గిరులు, నదీనదవాపీకూప
 తటాకాదులు గడచి, నత్వములకు భయమందక పర
 మోత్కృష్టనత్వకాలియై హిమవత్పర్వతప్రాంతకాం
 తారముఁ జొచ్చి తుష్టిరాన లడఁగ నిర్మలనలిలము
 లుక్కోలిధ్యానారూఢుడై తిర్యగ్జ జంతువులభ్రమిం
 ప జేయుజడతఁ బొడకట్టు చుండె. ఆ య్యారే! య
 ట్టి మహాత్మునకు విశ్వవ్యాపకుఁడు విష్ణువు పొ
 డకట్టు టబ్బరమా! శ్రీవిష్ణుసారూప్యము లభించుట
 వింతయూ !

సర్వమయుండును, ఆకాశనంకాశదేహుం
 డును, నగు శ్రీమహావిష్ణు వానారదుని మనోనిగ్ర
 హమునకు మెచ్చి కట్టెడుటఁ బొడకట్టెను. ధైర్య

స్థైర్యముల సర్వావయవములు బంధించి మానసభ
కమునఁ జిత్రించి తదేకధ్యానమున నేమానవుఁ
డైనను నశే యేమూర్తిఁ దా నభిలషించునో యా
మూర్తి పొడకట్టక మానదు: అట్లే శ్రీవిష్ణువు నార
దునకుఁగానుపించి “నాయనా నీవింకను వట్కుర్మలఁ
బూజ్యులు చేసి యిట్లే నామీద మనసునిలిపి చలిం
పక యైహికముల కించుకయు లోనుగాక యుండిన
చో మఱియొక పుట్టువున బ్రహ్మవిజ్ఞానమయుండ న
గుట శుద్ధసాత్వికాగ్రుణదవై బ్రహ్మపుత్రుడవై
మన్మథుడవై వెలయుదు” వనెను.

అహ ! ద్విజన్మవేదార్థమిదియకదా ! పుట్టు
పుమొదలు కొన్ని దొండ్లు అజ్ఞాన్మయైహికబంధము
లనల్లలాడుచు వెనుక నోగుబాగుల నిహవరముల నే
ర్చి విజ్ఞానసంపన్నుల నహిండుటయే ద్విజన్మము. అ
ట్టివారే ద్విజ్ఞానకావుననే తొలుత శూద్రత్వ
మెల్లరకు నాపాదించఁ బడినది. దాని బ్రహ్మజ్ఞాన

పాదవమున మాయించి నత్యదయాశౌచముల న
 వినమితనత్యముల వేదవేదాంగవిద్యాపరిపూర్ణసార
 దీత్యమున శీతలదృక్కుల నమృతభాక్కుల మనోని
 గ్రహముల వెలయుటయే బ్రాహ్మణత్వము. వా
 రే బ్రాహ్మణులు: ద్విజులు. ఇట్టివి నారదాదులప
 ట్టల నొప్పుచుండుటనే వారు బ్రాహ్మణులుగాఁ
 జరిగినందు బడిరి.

అశ్మకు నశింపు లేకు-అశ్మకే కా దేవస్తు
 కునకురు నశింపు లేకు-మాత్రే కాని వస్తు నాశన
 ము లేనే లేదు-కదా వినిమయమును బ్రాజ్ఞులు
 తెలిసికొని తొల్లింటి దానిమాట్లుగనే భావింతురు.
 సామరు లెఱుంగమి మరియెకటి యనుకొనెదరు.

అనంతరము నారదుడు బయలిపలుకులు
 రిగించి యదలి యాచార్యమును మనమున నా
 చించి హస్తకము వంచి కామము వర్జించి క్రోధము
 వర్జించి లోభము త్యజించి మోహమును భం

జించి మదము నణించి మత్సరము నుడిగించి స్థిరఁ
జించి శ్రీమన్నారాయణుని యనంతనామములు పఠిం
చుచు నిర్మలాంతఃకరణమున విషయవిరక్తుడై యవ
సాన సమయమునఁ దత్ప్రాకృతదేహంబు విడిచి
శ్రీవిష్ణువునం దైక్యమై పుష్కస్పృష్టినమయంబున
శ్రీవిష్ణునాభికమలమున నుద్భవించిన బ్రహ్మ నుండి
వెలువడి నారాయణనామకథాకీర్తనపఠం దయి
ముల్లోకనంచాకం దయి యుండె.

నారదుడు సంగీతమున సాటి లేనివాడు
సప్తస్వరముల శ్రీమన్నారాయణుడవడి యండుట
నాన సప్తస్వరము లాధారంబుగా మహాతియను వేయి
తంత్రులు గలవీణఁ జేకొని లయనాట్యవిలాసంబుల
నాతనితోనే లయమయి పరిపూర్ణతేజం దయి విలసి
లు చుండె.

నారదుడు అఖండితబ్రహ్మచారి; పూజ
మనస్సుసాక్షి; త్రిలోకసంచారి.

నారదుడు ఆమహామూర్తి సందర్శన
మునను వానియొక్క యాదేశమునను నూతనతే
జోదీపముడై బ్రహ్మతేజోరాశియై బ్రహ్మమాన
సభుత్తుడై అనంతుడై యపికల్పుడై యవిచ్ఛిన్నుడై
యానందమయుండు శ్రీవిష్ణునామనమ్మిత
మనఃపరిపూర్ణుడై నిరంతరజిగంతవిశ్రాంతపరిపూర్ణ
యశోవిలాసుడై మృతజీవుడై నెగడఁ గావుననే
యామహాసుభావుని బ్రాహ్మణునిగను జరజీవిగను
వర్షసంచారిగను సార్థికనారదాభిఖ్యునిగను బరిగ
ణించిరి.

తాని జ్ఞానలేశమున మారదృష్టి లేమి కథా
చమత్కృతికఁ గొంద రీమాన్యనిఁ గొండెగానిఁగను
గడుపుబ్బితనము గలవానిఁగను మాట్టిరి. ఇది
యెంతయుఁ దప్పు. దేశోపకారయుఁ దేశక్షేమాభిలా
షియు సర్వజనోద్ధారకుఁడును, సర్వాసులతాలవి
త్తుఁడును నగునారదమహర్షి మారదృష్టిమై నచ్చుట

చ్చట దుర్మార్గ ముండునో యెచ్చటెచ్చట నవో
 కారానాంభావత్వములు మితిమీరియుండునో యె
 చ్చటెచ్చట నారాయణభక్తి నశించునో యెచ్చట
 చ్చట విషయాలోలత హెచ్చెనో యెచ్చటెచ్చట
 నాయావికారములు దొలగుటకై పాటుబడి యుం
 డెనే కాని తంతరగొట్టుదనమునకుఁగాని స్వలాభ
 మునకుఁగాని కడుపు గడ్డనక కాని కయ్యాకర్షిచ్చ
 యగుటకుఁ గాని కాదు కాదు ముమ్మాటికిఁ గాను.

పాశకులారా! ఈతెందులవ్వకు కాదివ్వకు
 కా దెప్పటికి నుంచు స్థిరజీవి. వీరి కేసుస్థిరసుఖాచార్య
 భవము నిస్సంగత్వము నిష్కల్యాణీకతేజము కలు
 గుటకు మానసికపూజయే కారణము. మానసునకు
 జయించినచో మఱి యేదియు వును. మనోనిగ్రహ
 మునకే నిగ్రహసాధనలు కాని మరయొకండునను
 గదు. కావున సతమాత్మార్థాను సేవించినవానికి
 కల్లు సతము, సర్వసమత్వము సర్వవిశ్వభృత్యము.

10584

